

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«14» серпня 2025 року

№ 60/182-рп/к

справа № 130/60/182-рп/к.25

м. Київ

*Про початок розгляду справи
за ознаками порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Другого відділу досліджень і розслідувань від 13.08.2025 № 60-03/499-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- 1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 08.01.2025 № 13-01/6 (вх. Відділення від 09.01.2025 № 60-01/20К) здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері ритуальних послуг у межах м. Києва, Київської, Житомирської, Черкаської та Чернігівської областей.
- 2) Відділенням направлено до Малинської міської ради Житомирської області лист про надання інформації від 06.02.2025 № 60-02/956е та від 14.07.2025 № 60-02/6095е.
- 3) Листом від 19.02.2025 № 307/03-17 (вх. Відділення від 20.02.2025 № 60-01/823) (далі – Лист № 60-01/823) та від 25.07.2025 № 1107/03-17 (вх. Відділення від 09.07.2025 № 60-01/4473) (далі – Лист № 60-01/4473) виконавчий комітет Малинської міської ради Житомирської області надав до Відділення запитувану інформацію.
- 4) Відділенням направлено до комунального підприємства «Малинське міське ритуальне підприємство «СКОРБОТА» [далі – КП ММРП «СКОРБОТА», Підприємство] вимогу про надання інформації від 01.05.2025 № 60-02/3555е, від 11.07.2025 № 60-02/6076е, від 28.07.2025 № 60-02/6510е та від 12.08.2025 № 60-02/6950.
- 5) Листом від 19.05.2025 № 32 (вх. Відділення від 21.05.2025 № 60-01/2834) (далі – Лист № 60-01/2834), листом від 28.07.2025 № 63 (вх. Відділення від 31.07.2025 № 60-01/4527) (далі – Лист № 60-01/4527) та листом від 05.08.2025 № 67 (вх. Відділення від 07.08.2025 № 60-01/4708) (далі – Лист № 60-01/4708) КП ММРП «СКОРБОТА» надало до Відділення запитувану інформацію.
- 6) Відділенням направлено до виконавчого комітету Малинської міської ради Житомирської області лист про надання інформації від 28.07.2025 № 60-02/6509е.

2. ВІДПОВІДАЧ

- 7) Суб'єктом господарювання, щодо дій якого проведено дослідження є КП ММРП «СКОРБОТА» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*; ідентифікаційний код юридичної особи – *«Інформація, доступ до якої обмежено»*), яке надає ритуальні послуги у межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА».
- 8) Згідно із частиною другою статті 169 Цивільного кодексу України територіальні громади можуть створювати юридичні особи публічного права (комунальні підприємства, спільні комунальні підприємства, навчальні заклади тощо) у випадках та в порядку, встановлених Конституцією України та законом.
- 9) Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, а також пенсійні фонди, частку в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування та інше майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.
- 10) Згідно із пунктом 3 частини п'ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальні служби.
- 11) Згідно із пунктом 1 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, ритуальна служба в Україні відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу» – це спеціалізоване комунальне підприємство, що створюється органом місцевого самоврядування.
- 12) Відповідно до статуту (у новій редакції), затвердженого рішенням виконавчого комітету Малинської міської ради від 10.12.2021 № 535, КП ММРП «СКОРБОТА» є унітарним комунальним підприємством, що засноване на комунальній власності Малинської міської територіальної громади.
- 13) Як вбачається із відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності КП ММРП «СКОРБОТА» за КВЕД є 96.03 організація поховань та надання суміжних послуг.
- 14) Тобто, КП ММРП «СКОРБОТА» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- 15) Діяльність у сфері надання ритуальних послуг регулюється, зокрема:
 - Законом України «Про поховання та похоронну справу» (далі – Закон);
 - Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», яким затверджено:
 - Типове положення про ритуальну службу в Україні, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Типове

положення);

- Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710 (далі – Необхідний мінімальний перелік);

- Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711;

- Порядок утримання кладовищ та інших місць поховання, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712 (далі – Порядок).

- Єдиною методикою визначення вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, затвердженою наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 194, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18.03.2004 за № 338/8937 (далі – Єдина методика);

- Нормами часу на надання ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 03.03.2009 № 52 (далі – Норми часу, Наказ № 52).

16) До Необхідного мінімального переліку включено наступні послуги:

- оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання;
- оформлення свідоцтва про поховання;
- **копання могили** (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили);
- монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу;
- кремація тіл померлих;
- поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю;
- зберігання урн з прахом померлих у крематорії;
- організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України;
- запаювання оцинкованої труни;
- замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.

17) Відповідно до статті 12 Закону ритуальні послуги надаються за плату згідно з договором-замовлення, крім випадків, передбачених законом. При цьому, вартість послуг та предметів ритуальної належності визначається на принципах:

- доступності для кожного громадянина і рівності правових гарантій;
- визначення економічної обґрунтованості, планово-розрахункової собівартості та рентабельності при затверджені ціни;
- відповідальності виконавчих органів сільських, селищних та міських органів виконавчої влади за встановлені ними ціни;
- відкритості, доступності та прозорості структури ціни;
- оплати тільки тих послуг, що відповідають державним стандартам та нормативним документам.

18) Механізм формування вартості та економічно обґрунтованих тарифів (цін) на ритуальні послуги, предмети ритуальної належності для суб'єктів господарювання різних форм власності визначає Єдина методика.

19) Згідно з пунктом 1.3 Єдиної методики вона поширюється на суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері надання ритуальних послуг незалежно від форми власності.

- 20) Відповідно до пункту 2.1 Єдиної методики формування вартості послуг надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності здійснюється з урахуванням розрахунків обсягів надання ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, планових витрат, визначених на підставі державних, галузевих нормативів витрат матеріалів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів).
- 21) Згідно з пунктом 2.3 Єдиної методики планування витрат здійснюється нормативним методом. Статті витрат, за якими неможливе їх об'єктивне нормування, плануються з урахуванням фактичних витрат за попередній рік, кошторисів цих витрат на плановий період або інших розрахунків.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- 22) Визначення становища КП ММРП «СКОРБОТА» на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА» здійснено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики та відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- 23) Як передбачено пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, було обрано та застосовано виходячи з фактичних обставин справи, зокрема: особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.
- 4.1 Встановлення об'єктів аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища**
- 24) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- 25) *Суб'єктом господарювання* який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є КП ММРП «СКОРБОТА».
- 26) *Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.*
- 27) Конкретною послугою, яка надається КП ММРП «СКОРБОТА» є ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого в межах території Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА».
- 28) Інша господарська діяльність КП ММРП «СКОРБОТА», крім надання вказаних послуг, не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.
- 4.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище**

- 4.2.1. *Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання і які мають ознаки одного товару, товарної групи.*
- 29) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
 - 30) У відповідності до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
 - 31) Предметом дослідження є дії КП ММРП «СКОРБОТА», зокрема, щодо розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без поділу за розміром могил), які були визначені як такі, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
 - 32) З огляду на зазначене, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого.
 - 33) Статтею 2 Закону визначено, що ритуальні послуги - послуги, пов'язані з організацією поховання та облаштуванням місця поховання.
 - 34) Виконавець може надавати ритуальні послуги, визначені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг. Цей перелік затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства (частина третя статті 12 Закону).
 - 35) Відповідно до Необхідного мінімального переліку послуг, до такого переліку послуг належать, зокрема, і послуги з копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).
 - 36) У відповідності до пункту 2.1 Положення:
 - могила - місце на кладовищі, у крематорії, колумбарії або в іншій будівлі чи споруді, призначений для організації поховання померлих, де похована труна з тілом померлого чи урна з прахом;
 - урна з прахом - ємність, призначена для збереження праху померлого;
 - кладовище - відведена в установленому законом порядку земельна ділянка з облаштованими могилами та/або побудованими крематоріями, колумбаріями чи іншими будівлями та спорудами, призначеними для організації поховання та утримання місць поховань;
 - поховання померлого - комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству.
 - 37) Згідно з пунктом 4.2 Положення поховання померлих чи їх праху після кремації дозволяється проводити на діючих кладовищах.
 - 38) Альтернативою поховання труни з тілом у могилу, та, відповідно, надання послуги копання могили, може бути кремація – та, у подальшому поховання, підпоховання, замощення урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, розвіювання праху померлого.

- 39) Враховуючи, що певна категорія громадян може мати релігійні та інші морально-етичні переконання, пов'язані з неприпустимістю застосування кремації, та, у подальшому, поховання, підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, розвіювання праху померлого, послуги копання могил для поховання труни з тілом померлого (які включають викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) не є взаємозамінними з послугами кремації та, у подальшому, послугами копання могил для поховання, підпоховання, в існуючу могилу, у землю, заощення урни з прахом померлих у колумбарну нішу, розвіювання праху померлого, оскільки суперечать їх сутності.
- 40) Ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого надаються КП ММРП «СКОРБОТА» на платній основі, як передбачено частиною другою статті 12 Закону, а отже є товаром, щодо якого визначається становище даного суб'єкта господарювання на ринку.
- 4.2.2. *Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів) товарів (товарних груп)*
- 41) Пунктом 1.3 Методики визначено, що споживач - юридична чи фізична особа, яка здійснює діяльність з придбання та використання товарів, послуг, робіт на відповідному товарному (товарних) ринку (ринках).
- 42) У період з 01.01.2021 по 19.05.2025 року єдиним учасником ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в межах Малинської територіальної громади було – КП ММРП «СКОРБОТА».
- 43) Споживачі – виконавці волевиявлення померлого або особи, які взяли на себе зобов'язання поховати померлого.
- 44) Листом № 60-01/823 виконавчий комітет Малинської міської ради Житомирської області повідомив, що на території Малинської територіальної громади Житомирської області у досліджуваний період обслуговування та забезпечення благоустрою в межах Малинської територіальної громади здійснювалося КП ММРП «СКОРБОТА».
- 45) КП ММРП «СКОРБОТА» додатком 2 до Листа № 60-01/4708 надало перелік здійснених поховань Підприємством з 01.01.2021 по 31.12.2021 року.

Кількість здійснених поховань в період з 01.01.2021 по 31.12.2021 року в межах Малинської територіальної громади КП ММРП «СКОРБОТА»	
Рік	Кількість поховань
2021	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)

- 46) КП ММРП «СКОРБОТА» додатком 3 до Листа № 60-01/2834 надало перелік здійснених поховань Підприємством з 01.01.2022 по 30.04.2025 року. Також виконавчий комітет Малинської міської ради Житомирської області Листом № 60-01/823 зазначив кількість здійснених поховань на території громади з 01.01.2022 по 31.01.2025 року, інформація що відображена в Таблиці 1.

Кількість здійснених поховань в період з 01.01.2022 по 31.01.2025 року в межах Малинської територіальної громади		Кількість здійснених поховань в період з 01.01.2022 по 30.04.2025 року в межах Малинської територіальної громади КП ММРП «СКОРБОТА»	
Рік	Кількість поховань	Рік	Кількість поховань
2022	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)	2022	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)
2023	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)	2023	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)
2024	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)	2024	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)
січень 2025	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)	квітень 2025	(«Інформація, доступ до якої обмежено»)

47) КП ММРП «СКОРБОТА» Листом № 60-01/4708 повідомило, що протягом 01.01.2021-31.12.2021 та Листом № 60-01/2834, що протягом 01.01.2022-19.05.2025 Підприємство не укладало договорів про надання ритуальних послуг з суб'єктами господарювання, які б бажали надавати ритуальні послуги на території Кладовищ Малинської територіальної громади.

48) Тобто, КП ММРП «СКОРБОТА» не зазнавало у період з 01.01.2021 по 19.05.2025 року конкуренції на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА».

4.2.3. Визначення товарних меж ринку

49) У пункті 1.3 Методики визначено, що:

- *ринок товару (товарний ринок)* – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція;
- *товарні межі ринку* – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

50) Пунктами 5.1 та 5.2 Методики визначено, що товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

51) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;

- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- 52) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- 53) Беручи до уваги незабезпеченість територіальної громади Малина крематорієм, а також існування у певних категорій громадян релігійних переконань, пов'язаних з неприпустимістю застосування кремації, ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого не є взаємозамінними з послугами кремації, оскільки суперечать їх сутності.
- 54) Тобто, за подібністю призначення та споживчих властивостей для вказаних послуг відсутні інші взаємозамінні послуги.
- 55) Оскільки для замовників ритуальних послуг з копання могил за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей не існує взаємозамінних товарів, товарними межами ринку визначено ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого.

4.2.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- 56) У пункті 1.3 Методики визначено, що *територіальні (географічні) межі ринку* – територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- 57) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначається шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товару є неможливим або недоцільним.
- 58) Визначальним фактором при встановленні території надання вищевказаних послуг є обрання споживачами (родичами померлого) місця поховання. Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого є обмеженість можливостей переміщення попиту географічно, оскільки дані послуги в основному отримуються в населеному пункті, в якому людина проживала до настання смерті.
- 59) Поховання громадян, які проживали до настання смерті у Малинській територіальній громаді Житомирської області, здійснювати в інших місцях, які знаходяться на певній відстані від територіальної громади Малина, є економічно недоцільним, оскільки переміщення з одного населеного пункту в інший, пов'язано з додатковими витратами коштів на транспортування, на постмортальні послуги (зокрема, бальзамування, зберігання тіла тощо) та витратами часу.
- 60) Відповідно до статті 12 Закону особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається згідно із статтею 8 Закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання.
- 61) Згідно із статтею 23 Закону для розміщення місця поховання рішенням уповноваженого органу в установленому законодавством порядку відповідному

спеціалізованому комунальному підприємству, установі, організації в постійне користування надається земельна ділянка.

- 62) КП ММРП «СКОРБОТА» додатком 2 до Листа № 60-01/4708 надало перелік кладовищ на яких протягом 01.01.2021-31.12.2021 Підприємство здійснювало діяльність у сфері ритуальних послуг.

№	Кладовище	Адреса	Суб'єкт господарювання
1	Міське кладовище Старе	вул. Шевченка	КП ММРП «СКОРБОТА»
2	Міське кладовище Нове № 1, № 2, № 3	вул. Суворова	КП ММРП «СКОРБОТА»
3	Міське кладовище Городищанське Старе	вул. Городищанська	КП ММРП «СКОРБОТА»
4	Міське кладовище Городищанське Нове	вул Городищанська	КП ММРП «СКОРБОТА»

- 63) Листом № 60-01/823 виконавчий комітет Малинської міської ради Житомирської області повідомив, що на території Малинської міської територіальної громади з 01.01.2022 по 19.02.2025 року обслуговування та забезпечення благоустрою всіх кладовищ згідно з переліком, наведеним в Таблиці 2, здійснювалося КП ММРП «Скорбота»:

Таблиця 2

№	Кладовище	Адреса	Суб'єкт господарювання
1	Міське кладовище Старе	вул. Шевченка	КП ММРП «СКОРБОТА»
2	Міське кладовище Нове № 1, № 2, № 3	вул. Суворова	КП ММРП «СКОРБОТА»
3	Міське кладовище Городищанське Старе	вул. Городищанська	КП ММРП «СКОРБОТА»
4	Міське кладовище Городищанське Нове	вул. Городищанська	КП ММРП «СКОРБОТА»
5	Кладовище Б.Вороб'ї	с. Б.Вороб'ї	КП ММРП «СКОРБОТА»
6	Кладовище Клітня	с. Клітня	КП ММРП «СКОРБОТА»
7	Кладовище Клітня	с. Клітня	КП ММРП «СКОРБОТА»
8	Кладовище Привітне	с. Привітне	КП ММРП «СКОРБОТА»
9	Кладовище Горинь	с. Горинь	КП ММРП «СКОРБОТА»
10	Кладовище Єлівка	с. Єлівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
11	Кладовище Ободівка	с. Ободівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
12	Кладовище Гута Логанівська	с. Гута Логанівська	КП ММРП «СКОРБОТА»
13	Кладовище Пиріжки	с. Пиріжки	КП ММРП «СКОРБОТА»
14	Кладовище Баранівка	с. Баранівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
15	Кладовище Ворсівка	с. Ворсівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
16	Кладовище Візня	с. Візня	КП ММРП «СКОРБОТА»
17	Кладовище Зибен	с. Зибен	КП ММРП «СКОРБОТА»
18	Кладовище Короліка	с. Короліка	КП ММРП «СКОРБОТА»
19	Кладовище Старі Вороб'ї	с. Старі Вороб'ї	КП ММРП «СКОРБОТА»
20	Кладовище Луки	с. Луки	КП ММРП «СКОРБОТА»
21	Кладовище Буки	с. Буки	КП ММРП «СКОРБОТА»
22	Кладовище Бучки	с. Бучки	КП ММРП «СКОРБОТА»
23	Кладовище Заброне	с. Заброне	КП ММРП «СКОРБОТА»
24	Кладовище Сичівка	с. Сичівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
25	Кладовище Ксаверів	с. Ксаверів	КП ММРП «СКОРБОТА»

26	Кладовище Савлуки	с. Савлуки	КП ММРП «СКОРБОТА»
27	Кладовище Рудня Калинівська	с. Рудня Калинівська	КП ММРП «СКОРБОТА»
28	Кладовище Любовичи	с. Любовичи	КП ММРП «СКОРБОТА»
29	Кладовище Ялцівка	с. Ялцівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
30	Кладовище Б.Вороб'ї	с. Новоселиця	КП ММРП «СКОРБОТА»
31	Кладовище Білий Берег	с. Білий Берег	КП ММРП «СКОРБОТА»
32	Кладовище Стасева	с. Стасева	КП ММРП «СКОРБОТА»
33	Кладовище Діброва	с. Діброва	КП ММРП «СКОРБОТА»
34	Кладовище Нова Діброва	с. Нова Діброва	КП ММРП «СКОРБОТА»
35	Кладовище Лісна Колона	с. Лісна Колона	КП ММРП «СКОРБОТА»
36	Кладовище Гуска	с. Гуска	КП ММРП «СКОРБОТА»
37	Кладовище слобідка	с. Слобідка	КП ММРП «СКОРБОТА»
38	Кладовище Щербатівка	с. Щербатівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
39	Кладовище Федорівка	с. Федорівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
40	Кладовище Недашки	с. Недашки	КП ММРП «СКОРБОТА»
41	Кладовище Малинівка	с. Малинівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
42	Кладовище Малинівка	с. Малинівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
43	Кладовище Лумля	с. Лумля	КП ММРП «СКОРБОТА»
44	Кладовище Різня	с. Різня	КП ММРП «СКОРБОТА»
45	Кладовище Малинівка нове	с. Малинівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
46	Кладовище Вишів	с. Вишів	КП ММРП «СКОРБОТА»
47	Кладовище Трудолюбівка	с. Трудолюбівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
48	Кладовище Мар'ятин	с. Мар'ятин	КП ММРП «СКОРБОТА»
49	Кладовище Морозівка	с. Морозівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
50	Кладовище Рутвянка	с. Рутвянка	КП ММРП «СКОРБОТА»
51	Кладовище Свиридівка	с. Свиридівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
52	Кладовище Вороб'ї	с. Вороб'ї	КП ММРП «СКОРБОТА»
53	Кладовище П'ятидуб	с. П'ятидуб	КП ММРП «СКОРБОТА»
54	Кладовище Стара Гута	с. Стара Гута	КП ММРП «СКОРБОТА»
55	Кладовище Іванівка	с. Іванівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
56	Кладовище Нянівка	с. Нянівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
57	Кладовище Жабоч	с. Жабоч	КП ММРП «СКОРБОТА»
58	Кладовище Українка (на виїзді)	с. Українка	КП ММРП «СКОРБОТА»
59	Кладовище Українка	с. Українка	КП ММРП «СКОРБОТА»
60	Кладовище Нові Вороб'ї	с. Нові Вороб'ї	КП ММРП «СКОРБОТА»
61	Кладовище Рудня Вороб'ївська	с. Рудня Вороб'ївська	КП ММРП «СКОРБОТА»
62	Кладовище Дружне	с. Дружне	КП ММРП «СКОРБОТА»
63	Кладовище Тросяниця	с. Тросяниця	КП ММРП «СКОРБОТА»
64	Кладовище Фортунатівка	с. Фортунатівка	КП ММРП «СКОРБОТА»
65	Кладовище Фортунатівка католицьке	с. Фортунатівка	КП ММРП «СКОРБОТА»

- 64) Отже, територіальними межами ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого визначено межі Малинської міської територіальні громади, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА».

4.2.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- 65) У пункті 1.3 Методики визначено, що часові межі ринку – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- 66) Відповідно до пункту 7.1 та 7.2 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- 67) У випадках, коли період повного обороту авансованого капіталу у виробництві відповідного товару є більшим, ніж один рік, як часові межі ринку як правило визначається проміжок часу, який дорівнює від одного до трьох зазначених періодів обороту капіталу.
- 68) Оскільки протягом 01.01.2021 - 19.05.2025 КП ММРП «СКОРБОТА» договори про надання ритуальних послуг з іншими суб'єктами господарювання, які бажали надавати ритуальні послуги не укладала, можна дійти висновку, що склад продавців (надавачів послуги) не змінювався, тобто, структура даного ринку є сталою.
- 69) Отже, часовими межами ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської територіальної громади Житомирської області, в межах кладовищ, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА» визначено період з 01.01.2021 – 19.05.2025 (включно – дата відповіді КП ММРП «СКОРБОТА»), тобто проміжок часу, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.
- 70) Відповідно, часовими межами досліджуваного ринку визначено період з **01.01.2021 по 19.05.2025 року**, тобто проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

4.2.6. *Визначення потенційних конкурентів*

- 71) Згідно з пунктом 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- 72) Відповідно до частини першої статті 9 Закону *ритуальні служби* – спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізація предметів ритуальної належності.
- 73) Згідно із частиною першою статті 10 Закону надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- 74) Відповідно до пункту 1.2 Порядку організації поховання померлих і ритуального обслуговування населення на території Малинської міської територіальної громади затвердженого рішенням Малинської міської ради від 12.07.2021 № 361 (далі - Порядок № 361) функції ритуальної служби на території Малинської міської територіальної громади відповідно до Закону виконує КП ММРП «СКОРБОТА».

- 75) Відповідно до пункту 6.1 Порядку № 361 КП ММРП «СКОРБОТА» забезпечує укладання договору-замовлення про надання ритуальних послуг згідно з пунктом 8.2 Типового положення, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, із суб'єктами господарювання у такому порядку:
- суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до КП ММРП «СКОРБОТА» відповідну заяву щодо укладання договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви (засвідчені у встановленому порядку) такі документи:
 - копія довідки про присвоєння РНОКПП (реєстраційний номер облікової картки платника податків);
 - витяг або виписку з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
 - перелік послуг, що пропонуються для надання суб'єктом господарювання, із зазначенням вартості, особливостей та термінів виконання;
 - режим роботи та номер телефону суб'єкта господарювання.
- 76) Листом № 60-01/2834 та Листом № 60-01/4708 КП ММРП «СКОРБОТА» повідомило, що з 01.01.2021 – 19.05.2025 Підприємством договорів про надання ритуальних послуг з суб'єктами господарювання, які б бажали надавати ритуальні послуги на території кладовищ Малинської територіальної громади, не заключались, відмови таким суб'єктами не було.
- 77) Отже, у період з 01.01.2021 по 19.05.2025 року КП ММРП «СКОРБОТА» було єдиним суб'єктом господарювання, яке на законних підставах, надавало ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого у межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА».
- 78) Таким чином, потенційними конкурентами КП ММРП «СКОРБОТА» на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого, можуть бути суб'єкти господарювання, які уклали договір із ритуальною службою чи сільським головою, як передбачено статтею 12 Закону та мають відповідну матеріально-технічну базу, персонал, що володіє відповідними знаннями та навичками у сфері поховання.
- 4.2.7. *Визначення бар'єрів для вступу на ринок*
- 79) У пункті 1.3 Методики визначено, що *бар'єри вступу на ринок* – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- 80) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- 81) Згідно із пунктом 8.1 Типового положення суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку надання ритуальних послуг, має подати до територіальної ритуальної служби відповідну заяву щодо укладення договору про надання ритуальних послуг та долучити до такої заяви засвідчені копії відповідних документів.

82) Тобто, інші суб'єкти господарювання (крім ритуальної служби) мають право на надання ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком, лише за наявності укладеного договору з ритуальною службою чи сільським головою про надання ритуальних послуг.

83) Отже, бар'єрами вступу на ринок надання ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого є необхідність укладення договору про надання ритуальних послуг з ритуальною службою чи сільським головою.

4.2.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища КП ММРП «СКОРБОТА»

84) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

85) Таким чином, КП ММРП «СКОРБОТА» у період з 01.01.2021 по 19.05.2025 року мало ознаки такого, що займало монопольне (домінуюче) становище на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА», з часткою 100%, оскільки на цьому ринку у нього не було жодного конкурента.

5. ВСТАНОВЛЕНІ ОБСТАВИНИ

86) Наказом № 52 затверджено норми часу на надання ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності.

87) Пунктом 1 Наказу № 52 визначено, що норми часу на надання ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності носять рекомендаційний характер та призначені для застосування при визначенні обґрунтованих витрат часу на ритуальні послуги і виготовлення предметів ритуальної належності та використовуються у галузі поховання.

88) Пунктом 2.1 розділу 2 Наказу № 52 визначена технічна частина копання могили ручним способом, а саме норми часу на копання 1 могили, люд.-год. в залежності від довжини могили:

Група ґрунту	Час копання	Довжина могили, м			
		2,4	2	1,6	1,1
I	Влітку	9,8	6,87	4,83	2,3
	Взимку	17	11,9	8,3	4,1
II	Влітку	13,1	9,17	6,4	3,17
	Взимку	21,6	15,2	10,7	5,18
III	Влітку	16,7	11,8	8,6	4,25
	Взимку	25,2	17,7	12,4	6,1

89) Отже, Наказом № 52 затверджені норми часу (люд./год.) для працівників, що здійснюють копання могил, які мають бути враховані в розрахунках КП ММРП «СКОРБОТА» в залежності від сезонності копання могили, групи ґрунтів та фактичної довжини могили.

90) Листом № 60-01/4708 КП ММРП «СКОРБОТА» надало до Відділення рішення виконавчого комітету Малинської міської ради Житомирської області від 19.02.2021 № 62 (із всіма додатками та змінами, що є їх невід'ємними його частинами) «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги для КП ММРП «СКОРБОТА» (далі – Рішення № 62).

91) З наданих додатків до Рішення № 62, Відділенням встановлено, що КП ММРП «СКОРБОТА» було розроблено тарифи на ритуальні послуги, які листом

від 08.02.2021 № 5 направлено на розгляд міському голові Малинської міської ради з проханням затвердити нові економічно обґрунтовані тарифи на ритуальні послуги, зокрема: копання могили довжиною 2,1 метра та послуги автомобіля Газель.

- 92) Листом № 60-01/4708 КП ММРП «СКОРБОТА» також, надало до Відділення рішення виконавчого комітету Малинської міської ради Житомирської області від 27.08.2021 № 246 (із всіма додатками та змінами, що є їх невід'ємними його частинами) «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги для КП ММРП «СКОРБОТА» (далі – Рішення № 246).
- 93) З наданих додатків до Рішення № 246, Відділенням встановлено, КП ММРП «Скорбота» було розроблено тарифи на ритуальні послуги, які листом від 28.08.2021 № 66 направлено на розгляд міському голові Малинської міської ради з проханням затвердити їх на засіданні виконавчого комітету. У листі пропонувалося затвердити нові економічно обґрунтовані тарифи на ритуальні послуги, зокрема на копання могил у літній та зимовий період, а також на копання могил ручним і механізованим способом (лише для могил стандартного розміру — 2 метра).
- 94) Листом № 60-01/823 виконавчий комітет Малинської міської ради надав до Відділення рішення виконавчого комітету Малинської міської ради Житомирської області від 09.05.2024 № 211 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги для КП ММРП «СКОРБОТА» (далі – Рішення № 211).
- 95) В 2024 році КП ММРП «СКОРБОТА» було розроблено (нові діючі станом на 19.05.2025 року) тарифи на ритуальні послуги та направлено на затвердження до виконавчого комітету Малинської міської ради нові економічно обґрунтовані тарифи на ритуальні послуги з копання могили в літній та зимовий період, копання могил ручним способом (лише одного розміру 2 метра).
- 96) Під час проведення дослідження Відділення здійснило аналіз наданих виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області Листом № 60-01/823 копій розрахунків вартості витрат на копання могили ручним способом взимку та влітку - вартості ритуальних послуг, на підставі яких виконавчий комітет Малинської міської ради прийняв Рішення № 62, Рішення № 246, Рішення № 211.
- 97) У період з 01.01.2021 по 19.05.2025 року на території Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА» надавало ритуальні послуги за тарифами, затвердженими виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області для КП ММРП «СКОРБОТА», зведену інформацію про які наведено в Таблиці 3:

Таблиця 3

Рішення № 62	копання могили – 936,00 грн послуги автокатафалка по місту за годину - 290,97 грн
Рішення № 246	копання могили ручним способом взимку при промерзанні ґрунту до 0,5 метра – 2175,00 грн копання могили ручним способом влітку - 1500,00 грн копання могили механізованим способом - 1050,00 грн
Рішення № 211	копання могили ручним способом влітку - 1900,00 грн копання могили ручним способом взимку при промерзанні ґрунту до 0,5 метра – 2520,00 грн копання могили на поховання урни з прахом померлих - 280,00 грн

- 98) Листом № 60-01/4527 КП ММРП «СКОРБОТА» повідомило, що на підприємстві:

- з 01.01.2021 по 28.02.2021 застосовувався тариф для копання могил ручним способом в літній та зимовий період (одного розміру) 2,0*2,0*1,0 метра – 495,00 грн;
- з 01.03.2021 по 16.09.2021 (період дії Рішення № 62) застосовувався тариф для копання могил ручним способом в літній та зимовий період (одного розміру) 2,0*2,0*1,0 метра – 936,00 грн;
- з 20.09.2021 по 31.05.2024 (період дії Рішення № 246) застосовувався тариф для копання могил ручним способом в літній та зимовий період (одного розміру) 2,0*2,0*1,0 метра – 1500,00 грн;
- з 01.06.2024 по 28.07.2025 (період дії Рішення № 211) [дата Листа № 60-01/4527] застосовувався тариф для копання могил ручним способом в літній та зимовий період (одного розміру) 2,0*2,0*1,0 метра – 1900,00 грн;

- 99) Крім, того КП ММРП «СКОРБОТА» надала пояснення, що при розрахунку тарифу (ціни) на копання могил ручним способом (лише одного розміру могили – 2 метра) згідно Рішень № 62, Рішень № 246, Рішень № 211 було враховано ґрунти, які відносяться до 1 групи з урахуванням літнього та зимового періоду. Однак, це жодним чином не спростовує відсутність затверджених тарифів розмірами 1,1 метра, 1,6 метра, 2,4 метра, що свідчить про недотримання вимог Норм часу, Єдиної методики, Закону та, відповідно, призводить до збільшення вартості надання таких послуг у разі замовлення послуги з копання могили розміром 1,1 метра, 1,6 метра, шляхом безпідставного завищення вартості ритуальних послуг з копання могил у зв'язку з відсутністю у споживача альтернативи.
- 100) За результатами аналізу вищевказаних документів Відділенням було виявлено їх невідповідність вимогам законодавства України, зокрема Єдиній методиці, Нормам часу та Закону, а саме розрахунок витрат на надання ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого було здійснено Підприємством без розподілу за розміром могил, групою ґрунтів та сезонністю.
- 101) КП ММРП «СКОРБОТА» розроблено тарифи на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого без врахування способу, сезонності копання могили та фактичної довжини могили, які затверджені Рішенням № 62:

№	Назва послуги	Од. вим.	Ціна, без розподілу на (зимовий та літній) періоди
1	Копання могили	грн	936,00
2	Автокатафалка по місту	за 1 годину	290,97

- 102) КП ММРП «СКОРБОТА» розроблено тарифи на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого без врахування фактичної довжини могили, які затверджені Рішенням № 246:

№	Назва послуги	Од. вим.	Ціна
1	Копання могили ручним способом взимку при промерзанні ґрунту до 0,5 метра	грн	2175,00
2	Копання могили ручним способом влітку	грн	1050,00
3	Копання могили механізованим способом	грн	1050,00

- 103) КП ММРП «СКОРБОТА» розроблено тарифи на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого без врахування фактичної довжини могили, які затверджені Рішенням № 211:

№	Назва послуги	Од. вим.	Ціна
1	Копання могили ручним способом взимку при промерзанні ґрунту до 0,5 метра	грн	2520,00

2	Копання могили ручним способом влітку	грн	1900,00
3	Копання могили на поховання урни з прахом померлих	грн	280,00

- 104) Затверджені тарифи на ритуальні послуги для КП ММРП «СКОРБОТА» Рішенням № 62, Рішенням № 246, Рішенням № 211 не містять розподілу за розміром могили, що свідчить про недотримання КП ММРП «СКОРБОТА» вимог Норм часу, Єдиної методики, Закону та відповідно призводить до збільшення вартості надання таких послуг, внаслідок необґрунтованого їх визначення.
- 105) Отже, при розрахунку вартості ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого Підприємством не було враховано витрати часу на копання могили в залежності від її довжини, а застосовано витрати часу на копання могил одного розміру.
- 106) Так, у випадку виникнення необхідності здійснити поховання померлого у могилі з розміром меншим, ніж затверджений тарифом на ритуальні послуги, споживачі були б змушені оплатити вартість ритуальних послуг з копання могили для поховання труни з тілом померлого єдиного затвердженого тарифом розміру (більшого, ніж необхідно), при недотриманні вимог Норми часу, що може призвести до ущемлення інтересів цих споживачів.
- 107) Також, інтереси споживачів можуть бути ущемлені, якщо при розрахунку тарифів не враховувати групу ґрунтів, сезонність та розмір могил. Згідно з Наказом № 52, норми часу надання ритуальних послуг для копання могил можуть становити:
- ручним способом: від 2,3 до 25,2 люд.-год.;
 - механізованим способом: від 1,1 до 9,0 люд.-год.
- Ці норми залежать від групи ґрунту, сезонності - часу копання (влітку або взимку) та розміру могили, що може суттєво вплинути на кінцеву вартість послуги для споживача.
- 108) Вказані дії КП ММРП «СКОРБОТА» були б неможливими за умови зазнання ним значної конкуренції на ринку, адже у такому випадку споживачі послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без розподілу за розміром могил), в межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, мали можливість обирати між кількома виконавцями таких послуг та, у разі ущемлення їх інтересів, обрали іншого виконавця цих послуг.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- 109) У випадку відсутності конкуренції на відповідному ринку і, як наслідок, відсутності у споживачів альтернативи щодо отримання таких послуг, інакше ніж у КП ММРП «СКОРБОТА», вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних до споживачів наслідків.
- 110) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку.
- 111) *Таким чином, дії КП ММРП «СКОРБОТА», які полягають у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без розподілу за розміром могил, способу та сезонності копання могил) на підставі яких було затверджено виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області Рішення № 62, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим)*

становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- 112) Таким чином, дії КП ММРП «СКОРБОТА», які полягають у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без розподілу за розміром могил) на підставі яких було затверджено виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області Рішення № 246, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- 113) Таким чином, дії КП ММРП «СКОРБОТА», які полягають у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без розподілу за розміром могил) на підставі яких було затверджено виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області Рішення № 211, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною 1 статті 36 та статтею 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами та доповненнями), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами та доповненнями), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у зв'язку з наявністю в діях КП ММРП «СКОРБОТА» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають:

- у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без розподілу за розміром могил, способу та сезонності копання могил) на підставі яких було затверджено виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області Рішення № 62, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;

- у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без розподілу за розміром могил) на підставі яких було затверджено виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області Рішення № 246, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;

- у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на ритуальні послуги з копання могил для поховання труни з тілом померлого (без розподілу за розміром могил) на підставі яких було затверджено виконавчим комітетом Малинської міської ради Житомирської області Рішення № 211, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку ритуальних послуг з копання могил для поховання труни з тілом померлого в територіальних межах Малинської міської територіальної громади Житомирської області, де розташовані кладовища, що знаходяться на обслуговуванні та забезпеченні КП ММРП «СКОРБОТА», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Збір та аналіз доказів доручити Другому відділу досліджень і розслідувань Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Розпорядження органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене у двомісячний строк з дня одержання до Господарського суду міста Києва

**Голова адміністративної колегії –
В.о. голови відділення**

Андрій КАШНІКОВИЧ